

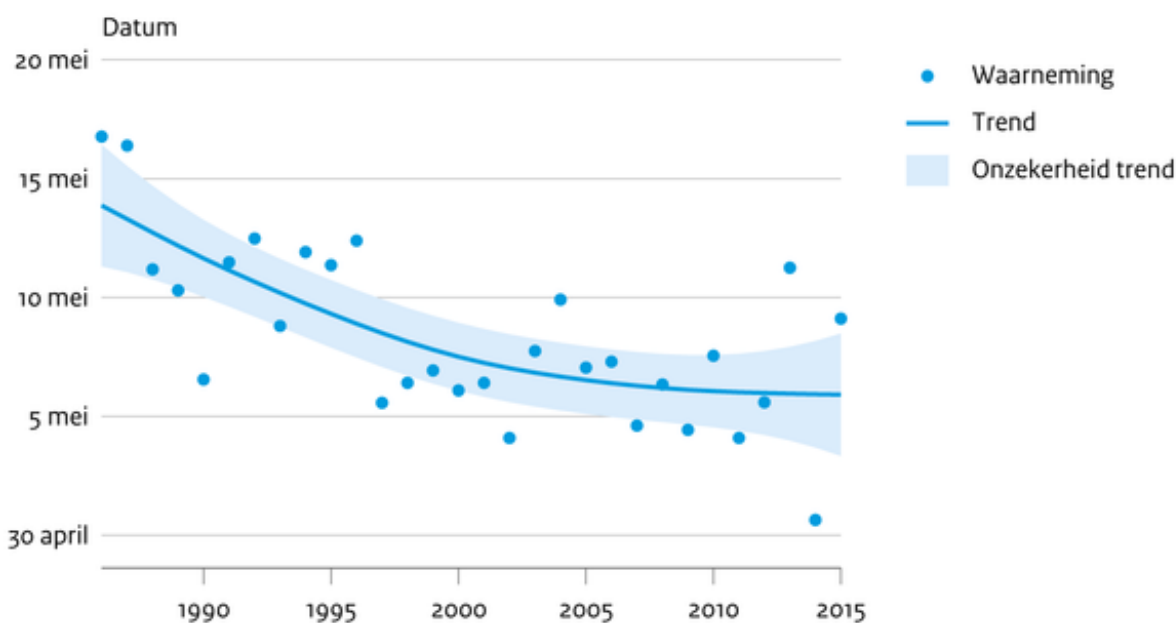
Verloop van de eilegdatum van zangvogels, 1986-2015

Indicator | 7 februari 2017

U bekijkt op dit moment een archiefversie van deze indicator. De actuele indicatorversie met recentere gegevens kunt u via deze [link](#) [1] bekijken.

De laatste decennia zijn zangvogels eerder gaan broeden, wellicht vanwege hogere temperaturen in het voorjaar.

Eilegdatum van zangvogels

Bron: NEM (Sovon, CBS)

CBS/feb17
www.clo.nl/nl140509

- [Download figuur](#) [2]
- [Download data \(ods\)](#) [3]

Eilegdatum vervroegd

Over de periode 1986 tot en met 2015 is de gemiddelde eilegdatum van zangvogels met 8 dagen vervroegd. Dit is mogelijk het gevolg van het vroegere optreden van insecten, zoals van vlinders en hun rupsen. Vrijwel alle zangvogels, dus niet alleen insecteneters maar ook zaadeters, zijn namelijk voor het voeren van hun jongen afhankelijk van insecten. Het vroegere optreden van insecten is waarschijnlijk het gevolg van het warmer worden van het voorjaar.

Referenties

- Huntley, B., R.E. Green, Y.C. Collingham en S.G. Willis (2007) A climatic atlas of European

- Breeding Birds. Durham University, RSPB en Lynx, Barcelona
- Roos, R. (2004) Opgewarmd Nederland. Stichting Natuurmedia. Amsterdam.
 - [Soldaat L., H. Visser, M. van Roomen en A. van Strien](#) [4] (2007). Smoothing and trend detection in waterbird monitoring data using Structural Time-Series Analysis and the Kalman filter. Journal of Ornithology. Vol. 148 suppl. 2. Dec 2007.
 - Van Strien A.J., W.F. Plantenga, L. Soldaat, C.A.M. Van Swaay en M.F. WallisDeVries. (2008). Bias in phenology assessments based on first appearance data of butterflies. Oecologia vol 156 (1): 227-235.
 - Visser, H. (2004). Estimation and detection of flexible trends. Atm. Environment 38, 4135-4145.

Relevante informatie

- [Nature Today - De Natuurkalender](#) [5]

Technische toelichting

Naam van het gegeven

Verloop van de eilegdatum van zangvogels

Omschrijving

Ontwikkeling van de gemiddelde eilegdatum van zangvogels

Verantwoordelijk instituut

Centraal Bureau voor de Statistiek

Berekeningswijze

De gegevens zijn afkomstig van het NEM-meetnet nestkaarten. In dit meetnet worden de broedgegevens van tientallen vogelsoorten in heel Nederland geregistreerd. In veel gevallen kan daarmee een schatting worden gemaakt van de dag waarop de eerste eieren zijn gelegd. De graadmeter is gebaseerd op de gemiddelde eilegdatum per soort per jaar. Dit gemiddelde is alleen berekend wanneer voor die soort in dat jaar van minstens tien nesten bruikbare data beschikbaar waren. Bij minder dan tien nestkaarten is de eilegdatum via een statistisch model geschat vanuit de eilegdatums van andere soorten in het bestand. Daarna is de gemiddelde eilegdatum van alle soorten berekend. De graadmeter is berekend uit de gemiddelde eilegdatum van 44 soorten zangvogels.

De graadmeter is gebaseerd op de volgende soorten:

appelvink, boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, bosrietzanger, ekster, fitis, geelgors, gekraagde roodstaart, gierzwaluw, glanskop, grasmus, graspieper, grauwe klauwier, grauwe vliegenvanger, grote lijster, heggenmus, huiszwaluw, kauw, kleine karekiet, kneu, koolmees, kruisbek, kuifmees, matkop, merel, pimpelmees, putter, ringmus, roodborst, roodborsttapuit, spotvogel, spreeuw, tjiftjaf, tuinfluiter, veldleeuwerik, vink, winterkoning, witte kwikstaart, zanglijster, zwarte kraai, zwarte mees en zwartkop.

De stippen in het figuur zijn de meetwaarden. Door deze meetwaarden is met behulp van het programma TrendSpotter (Visser, 2004) een flexibele trend berekend (de doorgetrokken lijn). Het gekleurde vlak geeft het 95% betrouwbaarheidsinterval van de trendlijn aan.

Basistabel

Zie tabblad 'Eilegdatum van zangvogels' onder download figuurdata.

Geografisch verdeling

Nederland

Verschijningsfrequentie

jaarlijks

Achtergrondliteratuur

Van Strien A.J., W.F. Plantenga, L. Soldaat, C.A.M. Van Swaay en M.F. WallisDeVries. (2008). Bias in phenology assessments based on first appearance data of butterflies. *Oecologia* vol 156 (1): 227-235. Visser, H. (2004). Estimation and detection of flexible trends. *Atm. Environment* 38, 4135-4145.

Opmerking

Met ingang van versie 6 (2013) stellen we het aantal dagen vervoering vast aan de hand van de trendwaarde.

Betrouwbaarheids codering

B. Schatting gebaseerd op een groot aantal (zeer accurate) metingen, waarbij representativiteit van de gegevens vrijwel volledig is.

Referentie van deze webpagina

CBS, PBL, RIVM, WUR (2017). [Verloop van de eilegdatum van zangvogels, 1986-2015](#) [6] (indicator 1405, versie 09 , 7 februari 2017). www.clo.nl. Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Den Haag; PBL Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag; RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven; en Wageningen University and Research, Wageningen.

Bron-URL: <https://www.clo.nl/indicatoren/nl140509>

Links

[1] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl1405> [2]
https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/1405_001g_clo_09_nl.png [3]
<https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-1405-001g-clo-09-nl.ods> [4]
<https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/s10336-007-0176-7.pdf> [5] https://www.naturetoday.com/intl/nl/observations/natuurkalender?utm_source=natuurkalender.nl&utm_medium=redirect&utm_campaign=olddomain [6] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl140509>